

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ประจำชาวไทยที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2543 รวมทั้งสิ้น 271 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ประจำชาวไทยที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ที่ได้มาโดยวิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Sampling) ซึ่งมี ขั้นตอนดังนี้

1. จำแนกอาจารย์ตามคณะวิชา แบ่งออกเป็น 9 คณะ แต่เนื่องจากบัณฑิตวิทยาลัยไม่มีอาจารย์ประจำ จึงมีคณะวิชาที่เป็นประชากรครั้งนี้ 9 คณะ
2. สุ่มอาจารย์แต่ละคณะในสัดส่วนร้อยละ 70 ได้กลุ่มตัวอย่าง 191 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของประชากร แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาเพียง 179 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 1 ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

คณะวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
		ร้อยละ = 70	ตอบกลับ
พยาบาลศาสตร์	35	25	21
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	18	12	12
ศิลปศาสตร์	55	39	38
บริหารธุรกิจ	42	29	26
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	54	38	38
เภสัชศาสตร์	25	18	18
เทคนิคการแพทย์	15	11	7
กายภาพบำบัด	12	8	8
สาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	15	11	11
รวม	271	191	179

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สอบถามลักษณะข้อมูลสถานภาพของผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ เพศ คุณวุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ คณะ วิชา ประสบการณ์การทำงาน และงานเขียนทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

2. สอบถามความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในด้านรูปแบบ ภาษา ความทันสมัย ขอบเขต และลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ

3. สอบถามวัตถุประสงค์ของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเขียนเชิงวิชาการ

วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีจากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร รายงานการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ ทรัพยากรสารสนเทศ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อการเขียนเชิงวิชาการทั้งในและต่างประเทศ นำมาเขียนเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ

2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่เขียนไว้

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 2 คน และทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 3 คน รวม 5 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถาม ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำภาษา ความครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงรวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

4. นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับอาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .8467

5. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างและทำการวิเคราะห์ผลต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่อง $\bigcirc$ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและ/หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ X

1. เพศ $\bigcirc$ ชาย $\bigcirc$ หญิง

2. คุณวุฒิสูงสุดทางการศึกษา

 $\bigcirc$ ปริญญาตรี $\bigcirc$ ประกาศนียบัตรบัณฑิต $\bigcirc$ ปริญญาโท $\bigcirc$ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง $\bigcirc$ ปริญญาเอก

ฯลฯ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องระดับความต้องการและระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

2.1 รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ ท่านมีความต้องการและมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ	ความต้องการ					สภาพการใช้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
วัสดุตีพิมพ์										
1. หนังสือ/ตำรา										
2. หนังสือพิมพ์										
3. รายงานวิจัย										

ตอนที่ 3 วัดประสงคของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการและระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. วัดประสงคในการใช้ทรัพยากรของท่านเพื่อประโยชน์ในเรื่องใด (ตอนได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เขียนหนังสือ	☐ เขียนตำรา
☐ เขียนบทความทางวิชาการ	☐ เขียนเอกสารประกอบการสอน
☐ เขียนหนังสือประกอบการสอน	☐ งานแปล
☐ รายงานการวิจัย	☐ ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ

ฯลฯ

วิธีการตรวจให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดของความต้องการและสภาพการใช้ให้ตรวจให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด (5)	5 คะแนน
มาก (4)	4 คะแนน
ปานกลาง (3)	3 คะแนน
น้อย (2)	2 คะแนน
น้อยที่สุด (1)	1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับความต้องการและระดับการใช้ โดยให้คุณสมบัติเรื่องความต่อเนื่องของคะแนนไว้เป็นแนวเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตามแนวของเบสท์ (Best, 1981 : 188 – 190)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายความว่า	ต้องการน้อยที่สุด
	1.50 - 2.45	หมายความว่า	ต้องการน้อย
	2.50 - 3.49	หมายความว่า	ต้องการปานกลาง
	3.50 - 4.45	หมายความว่า	ต้องการมาก
	4.50 - 5.00	หมายความว่า	ต้องการมากที่สุด

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยขออนุญาตจากคณบดีในการเก็บข้อมูลกับอาจารย์
2. คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอ
3. ให้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่งข้อมูลกลับไปยังหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าแผนกบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
4. คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดกลุ่มของคำถามปลายเปิดแล้วจึงนำไปวิเคราะห์
5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้แก่

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม
  - 1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
  - 1.3 ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
  - 2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 3.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
  - 3.3 ค่าการทดสอบที (t - test) จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการและระดับการใช้